

Öğretmen Adaylarının Ücretli Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforik Algıları

İbrahim Halil DOĞAN¹ , Mesut AYDIN²

Öz: Araştırmada, öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırma, nitel bir yöntemle sahip olup araştırma modeli olarak olgubilim (fenomenoloji) modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, İnönü Üniversitesinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği 4. sınıf öğretmen adayları içerisinde 107 kadın ve 37 erkek olmak üzere toplam 144 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken ölçüt örnekleme ve basit seçkisiz örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizi ve yorumlanması sürecinde içerik analizi (tümevarım) tekniği kullanılmıştır. Araştırmadaki metaforik çağrışımlarından elde edilen verilerle toplamda 95 metafora ulaşılmıştır. Bu metaforlar içerisinde en sık vurgulanan *Köle* (20) metaforu olurken sıklıkla vurgulananlar arasında; *Mevsimlik işçi* (5), *Taşeron işçi* (3), *Amele* (3), *Emek hırsızlığı* (3) ve *Asgari ücret* (2) metaforlarının olduğu sonucuna varılmıştır. Çıkan sonuçlardan da anlaşılacağı üzere öğretmen adayları tarafından ücretli öğretmenlik uygulamasına duyulan memnuniyetsizlik dile getirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Metafor, öğretmen adayları, milli eğitim bakanlığı, ücretli öğretmen

Metaphorical Perceptions of Teacher Candidates on the Concept of a Paid Teacher

Abstract: This study aimed to reveal the metaphorical perceptions of teacher candidates about the concept of a paid teacher. This research has a qualitative method and the phenomenology model was used as the research model. The study group of the present research consisted of 107 female and 37 male pre-service teachers from Social Studies Teaching, Turkish Language Teaching, Primary Education Mathematics Teaching, Classroom Teaching, Preschool Teaching and Science Teaching 4th-grade teacher candidates studying at İnönü University in the 2021-2022 academic year. It consisted of 144 teacher candidates. While determining the study group of this research, criterion sampling and simple random sampling methods were used. The research data were collected through a semi-structured open-ended

Geliş tarihi/Received: 13.05.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 21.12.2022

Makale Türü: Araştırma Makalesi

*Bu çalışmanın bir bölümü “Uluslararası Toplumsal Araştırmalar Kongresi”nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, ibrahim.dogan@inonu.edu.tr, 0000-0003-0096-4769

² Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, mesut.aydin@inonu.edu.tr, 0000-0002-4256-9436

Atıf için/To cite: Doğan, İ. H. & Aydın, M. (2023). Öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 79-107. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1116444>

interview form. The content analysis (induction) technique was used in the analysis and interpretation of the data. With the data obtained from the metaphoric connotations in this research, 95 metaphors were reached. Among these metaphors, Slave (20) was the most frequently emphasized metaphor. It was concluded that there were metaphors of seasonal worker (5), subcontracted worker (3), worker (3), theft of labor (3) and Minimum wage (2). The dissatisfaction with the paid teaching practice was expressed by the pre-service teachers.

Keywords: Metaphor, teacher candidates, ministry of education, paid teacher

Giriş

Ücretli öğretmenlik, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda norm kadroya bağlı olarak kadrolu ve sözleşmeli öğretmen istihdamının yetersiz olduğu durumlarda, üniversite mezunu olmak şartıyla ders ücreti karşılığında öğretmen görevlendirilmesine dayanan bir uygulamadır. (Sarıbaş vd., 2020). Yasal dayanağını ise 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/C maddesi oluşturmaktadır. İlgili maddeye göre “Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğunda Devlet Personel Başkanlığının ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir” şeklindeki tanımlamaya dayalı olarak öğretmen sayısının yetersiz olduğu hallerde ücretli öğretmen istihdamının önü açılmıştır. Yine 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 89. Maddesinde ise ücretli öğretmenliğin statüsü belirlenmiştir. 89. Maddede; “Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde (...) açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun Kararı ile tespit olunur.” denilerek açıktan atanacak kişilere ücret karşılığında ek ders görevinin verilebileceği belirtilmiştir (657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1965; Mete, 2019).

Ücretli öğretmenlik yapabilmek için üniversite mezunu olmak yeterlidir. Nitekim MEB'e bağlı Emirgazi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yayımladığı ücretli öğretmen başvuru kılavuzunda (www.emirgazi.meb.gov.tr, 2021); “Ders Ücreti Karşılığı (Ücretli) öğretmenliğe Üniversitelerin lisans veya yüksek lisans programları mezunları başvuru yapabileceklerdir.” lisans mezuniyeti şartı açıkça dile getirilmiştir. Yine aynı kılavuzda Okul Öncesi, Çocuk Gelişimi ve İmam Hatip Lisesi Meslek dersleri ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (İlahiyat Ön Lisans) branşları için ihtiyacın lisans mezunlarınca karşılanamaması durumunda ilgili ön lisans programlarından mezun olanların da başvuru yapabilecekleri ifade edilmiştir. Açıklanan şartlara göre herhangi bir lisans bölümden mezun olan birinin, öğretmenlik yapabileceğine vurgu yapılmış olup pedagojik formasyon ve KPSS puanı gibi bir zorunluluk da getirilmemiştir. Bu ve benzeri uygulamalar, eğitim-öğretimin kalitesini ve niteliğini olumsuz etkilediği gibi ücretli öğretmenlik uygulamasının sakıncalı yönlerini de gözler önüne sermektedir. Türk eğitim sisteminde ve öğretmenlik mesleğinde özel bir yere sahip olan ve her geçen gün üzerinde daha çok konuşulan “ücretli öğretmen” olgusunun anlamlandırılması ve yapılandırılması süreçlerinde de metafor kullanımının etkili bir yöntem olduğu düşünülebilir.

Metafor kavramı, köken itibarıyla eski Yunancaya dayanmaktadır. Metafor kavramı, Yunancada “meta” (değiştirmek) ve “pherein” (dayanmak) sözcüklerinin birleşmesinden

meydana gelen “metapherein” sözcüğünden türemiştir (Levine, 2005). Zaman içerisinde birçok düşünür, kavram üzerinde çeşitli görüş ve tanımlamalar geliştirmiştir. Bu çeşitliliğin en önemli nedeni, metaforun doğası gereği her bireyin zihinsel algı ve bakış açılarının farklılık göstermesidir.

Metafor, Türk Dil Kurumunca (2022) hazırlanan sözlükte “bir kelimeyi veya kavramı, kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma” şeklinde tanımlanmaktadır. Lakoff ve Johnson (1980) metaforu, sıradan bir dil yerine şiirsel hayal gücünün kavramlar üzerindeki yansıması olarak tanımlamışlardır. Shuell (1990), “bir resim 1000 kelimeye bedelse, bir metafor da 1000 resme bedeldir!” görüşüne yer vermiştir. Ona göre bir resim, yalnızca statik bir görüntü sağlarken bir metafor bir şey hakkında düşünmek için kavramsal bir çerçeve oluşturmaktadır. Palmquist (2001)’e göre iki nesneyi veya kavramı birbirine bağlayan dilsel bir araçtır. O metaforu, genellikle bir deneyim alanından diğerine dramatik bir aktarım veya karşılaştırma yapmak için farklı fikirlerin ilişkilendirildiği mecazi bir dil yapısı olarak ifade etmiştir. Guerrero ve Villamil (2002), metaforların yalnızca dil öğretiminde değil, değişik alanlardaki karmaşık yapıların keşfedilmesi için de kullanılabilmesine dikkat çekmişlerdir. Saban vd. (2006)’ye göre de metafor, kişinin zihnini bir anlama biçiminden diğerine yönlendiren, kişinin bir şeyi başka bir şey olarak görmesini sağlayan işleyiş biçimidir. Arslan ve Bayrakçı (2006) metaforu, “bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme mekanizması” olarak vurgulamışlardır. Cerit (2008) ise insanların farklı benzetmeler kullanarak hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördüklerini açıklayan bir araç şeklinde tanımlamıştır.

Yukarıda yapılan tanımlamalardan sonra diyebiliriz ki, metaforlar genellikle içsel, soyut, kurgusal olguları keşfetmek ve anlamak için kullanılan bir yöntemdir. Genel bir kural olarak bir olgu, ne kadar soyut veya kurgusal olursa onu keşfetmek için gereken metaforların çeşitliliği de o denli fazladır. Örneğin, Tanrı kavramına erişmek için sayısız metafor vardır (kral, çoban, lord, yargıç, anne, aslan, kuzu, kaya, sevgili, hizmetçi vb.) Her bir metafor farklı bilgiler sağlar ve farklı tepkiler verir. Yine, yeni bir şey hakkında konuşmayı mümkün kılmak için de başvurulan araçlardan biridir (Yob, 2003).

Tüm bilgiler ışığında gerçekleştirilen alanyazın taramasında, “ücretli öğretmen” ile ilgili çok sayıda araştırma karşımıza çıkmaktadır (Bayram, 2009; Turan ve Bozkurt, 2010; Öğülmüş, 2012; Şahin, 2013; Doğan vd., 2013; Polat, 2013; Öğülmüş vd., 2013; Güvercin, 2014; Epçaçan, 2016; Dali, 2017; Alver, 2017; Çinkır ve Kurum, 2017; Kanat, 2018; Yılmaz, 2018; Gökşen, 2019; Mete, 2019; Tunç ve Gülseven Taner, 2020; Sarıbaş vd., 2020). Ayrıca, Gözler ve Konca (2021)’nin öğretmen adaylarını; Ayna ve Deniz (2022)’in ise ücretli öğretmenleri çalışma grubu olarak ele aldığı metaforik algıları incelemeye yönelik araştırmalar da son yıllarda alanyazında yerini almıştır. Alanyazın taramasından da görüldüğü gibi “ücretli öğretmen” olgusuna ilişkin metaforik algıların incelendiği araştırmaların yeteri kadar olmadığı ve ilgili konunun farklı ve daha büyük bir çalışma grubuyla incelenmesi gerekliliği görülmektedir. Nitekim yapılan bu araştırmayla da ücretli öğretmenlerinin dışında, “ücretli öğretmen” olgusunun öğretmenlik mesleğinin arifesindeki 4. Sınıf öğretmen adaylarının zihin dünyasında ne tür imgelemler çağrıştırdığını farklı ve daha büyük bir çalışma grubuyla incelenerek alanyazına katkı sağlamak istenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmada, kapsam ve sınırlılıkları belirlemek amacıyla genel amaçtan hareketle şu alt amaçlar belirlenmiştir:

- ✓ Öğretmen adaylarının “ücretli öğretmen” kavramına ilişkin metaforları nelerdir?
- ✓ Öğretmen adaylarının “ücretli öğretmen” kavramına ilişkin metaforları hangi kategoriler altında toplanabilir?
- ✓ Ücretli öğretmen” kavramına ilişkin kadın ve erkek öğretmen adaylarının ileri sürdükleri metaforlar arasında kategoriler ve frekanslar bağlamında nasıl bir ilişki vardır?
- ✓ “Ücretli öğretmen” kavramına ilişkin Fen Bilgisi, İlköğretim Matematik, Okul Öncesi, Sınıf, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenliği programlarındaki öğretmen adaylarının ileri sürdükleri metaforlar arasında kategoriler ve frekanslar bağlamında nasıl bir ilişki vardır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışma, nitel bir araştırmadır. Araştırma modeli olarak olgubilim (fenomenoloji) modeli kullanılmıştır. Olgubilim modeli, farkında olunan ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunamayan olgulara odaklanmaktadır. Olgular dünyada meydana gelen olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Ancak bu tanışıklık, olguların tam olarak anlaşıldığı anlamına gelmemektedir. İnsanlara tümüyle yabancı olmayan, fakat tam anlamını kavrayamadıkları olguları açıklamayı amaçlayan çalışmalar bağlamında olgubilim uygun bir araştırma zemini oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu anlamda araştırmada, olgubilim modeline uygun olarak “ücretli öğretmen” olgusunun derinlemesine ve ayrıntılı bir şekilde anlamlandırılmasına yönelik bir yöntem izlenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, İnönü Üniversitesi’nde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören Fen Bilgisi, İlköğretim Matematik, Okul Öncesi, Sınıf, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenliği programlarındaki 4. sınıf öğretmen adayları içerisinde 107 kadın ve 37 erkek olmak üzere toplam 144 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken ücretli öğretmenlerinin dışında, “ücretli öğretmen” olgusunun öğretmenlik mesleğinin arifesindeki 4. Sınıf öğretmen adaylarının zihin dünyasında ne tür imgelemler çağrıştırdığını incelemenin anlamlı olacağı düşünülerek ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yöntemi, gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulabilmektedir. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimler örnekleme alınmaktadır (Büyüköztürk vd., 2021). Araştırmanın çalışma grubuna katılım sağlayan öğretmen adayları ise rastgele belirlenerek basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme yöntemi, her bir örnekleme birimine eşit seçilme imkanı tanıyarak seçilen birimlerin örnekleme alındığı yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2021).

Tablo 1

Öğretmen Adaylarının Demografik Özellikleri

Bölüm/Cinsiyet	Kadın		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Bilgisi Öğretmenliği	12	11.21	3	8.11	15	10.42
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	15	14.02	7	18.92	22	15.28
Okul Öncesi Öğretmenliği	17	15.89	4	10.81	21	14.58
Sınıf Öğretmenliği	17	15.89	4	10.81	21	14.58
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	33	30.84	12	32.43	45	31.25
Türkçe Öğretmenliği	13	12.15	7	18.92	20	13.89
Toplam	107	74.31	37	25.69	144	100

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşmeler, katılımcının algıladığı dünyayı kendi düşünceleriyle anlatmasını sağlamaktadır. Bu anlamda yarı yapılandırılmış görüşmeler, görüşme süresince sorularla konunun açılmasına, farklı görüş ve düşüncelerin ortaya çıkmasına ve konu hakkında yeni fikirlere ulaşılmasına olanak tanımaktadır (Merriam, 2018).

Araştırmanın başlangıç aşamasında, katılımcıların her birine metaforik çağrışım konusunda bilgi verildikten sonra, “ücretli öğretmen” kavramına ilişkin metafor oluşturmaları istenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının “ücretli öğretmen.....benzer; çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Öğretmen adaylarından bu cümleyi kullanarak sadece tek bir metaforik çağrışım üzerinde yoğunlaşmaları ve düşüncelerini dile getirmeleri istenmiştir. Öğretmen adaylarına cevaplamaları için bir haftalık bir süre tanınmıştır. Ayrıca “çünkü” kavramına da yer verilerek katılımcıların “ücretli öğretmen” kavramına ilişkin ürettikleri metaforik çağrışımlar için bir gerekçe veya mantıksal dayanak sunmaları istenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmadaki verilerin analizinde, içerik analizi (tümevarım) tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, Birbirine benzer verileri belirli kavramlar ve kategoriler çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamak ve sonuçlara ulaşmaktır. (Yıldırım ve Şimşek, 2021).

Verilerin analizi aşamasında öncelikle “ücretli öğretmen” kavramına ilişkin öğretmen adaylarından elde edilen metaforik çağrışımların, alfabetik sıraya göre geçici bir listesi hazırlanmıştır. Bu doğrultuda, katılımcıların cevaplamış oldukları görüşme formunda belli bir metaforik çağrışımı açık bir şekilde ifade edip etmedikleri gözden geçirilmiştir. Cevaplar içerisinde herhangi bir şekilde metaforik çağrışım içermeyen 11 veri ayıklanarak araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Metaforik çağrışımlardan elde edilen veriler sonucunda 95 metafora ulaşılmıştır. Ulaşılan somut ve soyut içerikli bu metaforlardan, ortak özelliklerine göre sınıflandırılarak 12 farklı kategori (*Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı,*

Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı ve Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı) oluşturulmuştur.

Daha sonra ise katılımcı formlarından her kategoriyi temsil edecek örnek metaforlar seçilmiştir. Hemen ardından metaforik çağrışımları kimin ürettiğine ilişkin kişisel bilgilere de parantez içinde yer verilmiştir. Ayrıca oluşturulan tablolarda metaforlara ilişkin cinsiyet ve program isimleri yazılırken “*k: Kadın, e: Erkek, fb: Fen Bilgisi Öğretmenliği, m: İlköğretim Matematik Öğretmenliği, o: Okul Öncesi Öğretmenliği, sb: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, sf: Sınıf Öğretmenliği ve t: Türkçe Öğretmenliği*” gibi kısaltmalar yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik çağrışımlarından elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan Fen Bilgisi, İlköğretim Matematik, Okul Öncesi, Sınıf, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenliği programlarından 107 kadın ve 37 erkek olmak üzere toplam 144 öğretmen adayının metaforik çağrışımlarına başvurulmuş, bu çağrışımlardan elde edilen veriler ise Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Öğretmen Adaylarının Ücretli Öğretmen Kavramına İlişkin Algıları

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları		Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%					f	%
1	Ağaç	1k 1e	2sb	2	1.39	49	Kitap ayracı	1k	1sb	1	0.69
2	Ağrı kesici	1e	1t	1	0.69	50	Köksüz ağaç	1k	1sb	1	0.69
3	Alet çantası	1e	1sb	1	0.69	51	Köle	15k 5e	2fb 1o 4m 3sb 7sf 3t	20	13.89
4	Amele	1k 2e	1m 2o	3	2.08	52	Kukla	1k	1sb	1	0.69
5	Arı	1k	1t	1	0.69	53	Kumbara	1e	1sf	1	0.69
6	Asgari ücret	2k	1sb 1t	2	1.39	54	Küçük elma	1e	1m	1	0.69
7	Askı	1k	1fb	1	0.69	55	Mevsimlik işçi	4k 1e	1m 2o 1sb	5	3.47
8	Atanamamış öğretmen	1k	1fb	1	0.69	56	Meyvesiz ağaç	1k 1e	1sb 1sf	2	1.39
9	Bakıcı	1e	1sf	1	0.69	57	Ortacı tekstil elemanı	1k	1sf	1	0.69
10	Beden işçisi	1k	1m	1	0.69	58	Osmanlı ıslahatları	1e	1sb	1	0.69

11	Bitmekte olan ampul	1k	1sb	1	0.69	59	Öğrenci	2k	1sb 1t	2	1.39
12	Boşluk	1k	1o	1	0.69	60	Papatya	1k	1sb	1	0.69
13	Burslu öğrenci	1k	1sf	1	0.69	61	Para	1e	1m	1	0.69
14	Buzdolabı	1k	1sb	1	0.69	62	Paralı asker	1k 1e	1m 1t	2	1.39
15	Cep	1k	1sb	1	0.69	63	Paspas	1k	1o	1	0.69
16	Çiçek	1k	1sb	1	0.69	64	Poşet	1e	1sb	1	0.69
17	Çiftçi	1k	1sb	1	0.69	65	Rüzgar	1k	1sb	1	0.69
18	Çorak arazi	1e	1m	1	0.69	66	Saçmalık	1k	1fb	1	0.69
19	Dalsız çiçek	1k	1sb	1	0.69	67	Sağ kulağı sol elle tutmak	1k	1sf	1	0.69
20	Değersiz metal	1k	1fb	1	0.69	68	Sahte altın	1k	1t	1	0.69
21	Dış kapının mandalı	1k	1sb	1	0.69	69	Sahte doktor	1k	1o	1	0.69
22	Duvar	1k	1sb	1	0.69	70	Saksı	1k	1sb	1	0.69
23	Emek hırsızlığı	3k	1sf 2t	3	2.08	71	Saygının yitirilmesi	1k	1o	1	0.69
24	Engel	1k	1o	1	0.69	72	Seyyar satıcı	1e	1sb	1	0.69
25	Eşeğe binmek	1k	1sb	1	0.69	73	Sığınak	1k	1m	1	0.69
26	Eşitsizlik	1k	1o	1	0.69	74	Sıradan bir çalışan	2k	1o 1sf	2	1.39
27	Ev hanımı	1k	1m	1	0.69	75	Sıradan bir iş	1e	1fb	1	0.69
28	Fabrika işçisi	1k	1t	1	0.69	76	Sömürgecilik	1k 1e	1fb 1t	2	1.39
29	Geçici öğretmen	1e	1m	1	0.69	77	Stajyer	1k	1t	1	0.69
30	Gül	1k	1sb	1	0.69	78	Süs çiçeği	1k	1fb	1	0.69
31	Gündelik işçi	3k	1fb 2o	3	2.08	79	Tadımlık çerez	1k	1sb	1	0.69
32	Haksızlık	1k 1e	1sb 1t	2	1.39	80	Taşeron işçi	1e 2k	1m 1o 1sb	3	2.08
33	Hamal	1e	1sb	1	0.69	81	Tek ayak üstünde durmak	1k	1o	1	0.69
34	Hırsız	1k	1t	1	0.69	82	Tek kullanımlık akbil	1k	1m	1	0.69
35	Hizmetçi	1k	1o	1	0.69	83	Telefon	1e	1sb	1	0.69
36	Hizmetli cariye	1k	1sb	1	0.69	84	Temelsiz bina	1k	1sb	1	0.69
37	İnşaat işçisi	1e	1o	1	0.69	85	Tünelde bulunamayan çıkış	1k	1sf	1	0.69
38	İşçi	6k 3e	2fb 2m 2sb 2sf 1t	9	6.25	86	Ucuz eşya	1k	1sf	1	0.69
39	İşçi arı	1k	1sf	1	0.69	87	Umutsuz vaka	1k	1o	1	0.69
40	İşini bilmeyen kasap	1k	1o	1	0.69	88	Yanlış konulmuş puzzle parçası	1k	1m	1	0.69
41	Kadro lu	1k	1m	1	0.69	89	Yapboz	1k	1sb	1	0.69

öğretmen							parçası				
42	Kalem	1k	1sb	1	0.69	90	Yardımcı	1k	1m	1	0.69
43	Kanayan yara	1e	1o	1	0.69	91	Yarım öğretmen	1e	1t	1	0.69
44	Kapitalizm	1k	1m	1	0.69	92	Yedek maske	1k	1sb	1	0.69
45	Karınca	1k 1e	2sb	2	1.39	93	Yedek oyuncu	2k	1fb 1sb	2	1.39
46	Kendi ayağına sıkılmak	1k	1sf	1	0.69	94	Yolunmuş kaz	1k	1sb	1	0.69
47	Kendini tamamlamamış birey	1e	1t	1	0.69	95	Zor durumda kalan insan	1k	1t	1	0.69
48	Kısa süreli çözüm	1e	1fb	1	0.69						
Toplam								k:107 e:37	fb:15 m:22 o:21 sb:45 sf:21 t:20	144	100

Tablo 2'deki 107 kadın ve 37 erkekten oluşan 144 öğretmen adayının metaforik çağrışımlarından elde edilen veriler incelendiğinde, toplamda 95 metafora ulaşıldığı görülmektedir. Daha sonra ulaşılan somut ve soyut içerikteki bu metaforlar, ortak özelliklerine göre sınıflandırılarak 12 farklı kategori (*Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı, Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı ve Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı*) altında ele alınmıştır.

Öğretmen Adaylarının Ücretli Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Ortak Özelliklerine Göre Dağılımı

Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 3

Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algılarının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
23	Emek hırsızlığı	3k	1sf 2t	3	2.08
26	Eşitsizlik	1k	1o	1	0.69
32	Haksızlık	1k 1e	1sb 1t	2	1.39
34	Hırsız	1k	1t	1	0.69

44	Kapitalizm	1k	1m	1	0.69
76	Sömürgecilik	1k 1e	1fb 1t	2	1.39
Toplam		8k 2e	1fb 1m 1o 1sb 1sf 5t	10	6.93

Tablo 3 incelendiğinde, “Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 10 katılımcı (%6.93) ile 6 metafor (*Emek hırsızlığı, Eşitsizlik, Haksızlık, Hırsız, Kapitalizm ve Sömürgecilik*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 8 kadın katılımcı ve 5 katılımcıyla Türkçe Öğretmenliği öğretmen adayları olmuştur. En sık vurgulanan metaforlara bakıldığında ise *Emek hırsızlığı* (f:3), *Haksızlık* (f:2) ve *Sömürgecilik* (f:2) olduğu görülmektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen emek hırsızlığına benzer; çünkü düşük ücret karşılığı öğretmenler kullanılıyor.” (Kadın, Sınıf Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen hırsıza benzer; çünkü hakkımı ve tüm umutlarımı çalıyor.” (Kadın, Türkçe Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen kapitalizme benzer; çünkü emek sömürgesidir.” (Kadın, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 4

Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algılarının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
1	Ağaç	1k 1e	2sb	2	1.39
16	Çiçek	1k	1sb	1	0.69
18	Çorak arazi	1e	1m	1	0.69
19	Dalsız çiçek	1k	1sb	1	0.69
30	Gül	1k	1sb	1	0.69
50	Köksüz ağaç	1k	1sb	1	0.69
56	Meyvesiz ağaç	1k 1e	1sb 1sf	2	1.39
60	Papatya	1k	1sb	1	0.69
65	Rüzgar	1k	1sb	1	0.69
Toplam		8k 3e	1m 9sb 1sf	11	7.61

Tablo 4 incelendiğinde, “Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 11 katılımcı (%7.61) ile 9 metafor (*Ağaç, Çiçek, Çorak arazi, Dalsız çiçek, Gül, Köksüz ağaç, Meyvesiz ağaç, Papatya ve Rüzgar*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 8 kadın katılımcı ve 9 katılımcıyla Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğretmen adayları olmuştur. En sık vurgulanan metaforlara bakıldığında ise *Ağaç* (f:2) ve *Meyvesiz ağaç* (f:2) olduğu görülmektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen çorak araziye benzer; çünkü verimsizdir. Büyük çoğunluğundan verim alınamaz.” (Erkek, İlköğretim Matematik Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen meyvesi olmayan ağaca benzer; çünkü küçük yaşlardan itibaren emek sarf edip birçok okula, kursa gitmiştir. Öğretmen olma, gideceği yerdeki öğrencilerine en iyi şekilde öğretmenlik yapma hayali kurarak üniversiteyi bitirmiştir. Ama sonucunda atanamamış ücretli öğretmen olmuştur. Bir ağaç gibi büyümüş olgunlaşmış ama meyve veremeyerek kurumuştur.” (Kadın, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen rüzgara benzer; çünkü uzun süre bir okulda çalışamazlar, bir oradan bir oraya savrulurlar.” (Kadın, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 5

Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algılarının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
12	Boşluk	1k	1o	1	0.69
24	Engel	1k	1o	1	0.69
48	Kısa süreli çözüm	1e	1fb	1	0.69
58	Osmanlı ıslahatları	1e	1sb	1	0.69
66	Saçmalık	1k	1fb	1	0.69
67	Sağ kulağı sol elle tutmak	1k	1sf	1	0.69
71	Saygının yitirilmesi	1k	1o	1	0.69
87	Umutsuz vaka	1k	1o	1	0.69
Toplam		6k 2e	2fb 4o 1sb 1sf	8	5.52

Tablo 5 incelendiğinde, “Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 8 katılımcı (%5.52) ile 8 metafor (*Boşluk, Engel, Kısa süreli çözüm, Osmanlı ıslahatları, Saçmalık, Sağ kulağı sol elle tutmak, Saygının yitirilmesi ve Umutsuz vaka*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 6 kadın katılımcı ve 4 katılımcıyla Okul Öncesi Öğretmenliği öğretmen adayları olmuştur. Vurgulanan metaforlar ise eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Kategoriyeye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen kısa süreli çözüme benzer; çünkü bu tarz seçenekler ile öğretmenlik için en önemli olan formasyon derslerini almayıp öğrencilerin psikolojisinden anlamayan insanlar öğretmen görevine getiriliyor.” (Erkek, Fen Bilgisi Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen Osmanlı Devleti’ndeki ıslahat çalışmalarına benzer; çünkü ıslahatlar, Osmanlı Devleti’ni yıkılıştan kurtaramadı. Ücretli öğretmenlik de Türkiye’yi kurtarmayacak.” (Erkek, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen umutsuz bir vakaya benzer; çünkü artık atanamayacağından emindir ve çareyi ücretli öğretmenlik yapmakta bulmuştur.” (Kadın, Okul Öncesi Öğretmen Adayı)

Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı**Tablo 5***Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algularının Dağılımı*

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
8	Atanamamış öğretmen	1k	1fb	1	0.69
13	Burslu öğrenci	1k	1sf	1	0.69
29	Geçici öğretmen	1e	1m	1	0.69
41	Kadrolu öğretmen	1k	1m	1	0.69
59	Öğrenci	2k	1sb 1t	2	1.39
91	Yarım öğretmen	1e	1t	1	0.69
	Toplam	5k 2e	1fb 2m 1sb 1sf 2t	7	4.84

Tablo 5 incelendiğinde, “Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 7 katılımcı (%4.84) ile 6 metafor (*Atanamamış öğretmen, Burslu öğrenci, Geçici öğretmen, Kadrolu öğretmen, Öğrenci ve Yarım öğretmen*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 5 kadın katılımcı ve 2’şer katılımcıyla İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği öğretmen adayları olmuştur. En sık vurgulanan metafora bakıldığında ise *Öğrenci* (f:2) olduğu görülmektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen burslu öğrenciye benzer; çünkü az bir parayla çok iş yaptırılıyor.” (Kadın, Sınıf Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen öğrenciye benzer; çünkü ay sonunda cebinde para kalmaz.” (Kadın, Türkçe Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen yarım öğretmene benzer; çünkü kendisini asla çalıştığı kuruma ait hissedemez.” (Erkek, Türkçe Öğretmen Adayı)

Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı**Tablo 6***Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algularının Dağılımı*

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
2	Ağrı kesici	1e	1t	1	0.69
54	Küçük elma	1e	1m	1	0.69
79	Tadımlık çerez	1k	1sb	1	0.69
	Toplam	1k 2e	1m 1sb 1t	3	2.07

Tablo 6 incelendiğinde, “Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 3 katılımcı (%2.07) ile 3 metafor (*Ağrı kesici*, *Küçük elma* ve *Tadımlık çerez*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 2 erkek katılımcı ve 1’er katılımcıyla İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği öğretmen adayları eşit dağılıma sahipken vurgulanan metaforlar ise aynı ölçüde eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen ağrı kesiciye benzer; çünkü uzun vadeli bir yarar sağlayamaz.” (Erkek, Türkçe Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen tadı güzel olduğu halde kimse tarafından alınmayan küçük elmaya benzer; çünkü aslında onun da diğer öğretmenlerden bir farkı yoktur. Sadece bir sınavı geçemediği için kadroya alınmaz, değeri bilinmez.” (Erkek, İlköğretim Matematik Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen tadımlık çereze benzer; çünkü alınıp alınmayacağı belli değildir. Hiçbir garantisi yoktur, belli bir ücret karşılığında çalışmak zorunda bırakılır. Hele de ataması zor ise.” (Kadın, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 7

Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algularının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
5	Arı	1k	1t	1	0.69
25	Eşeğe binmek	1k	1sb	1	0.69
39	İşçi arı	1k	1sf	1	0.69
45	Karınca	1k 1e	2sb	2	1.39
94	Yolunmuş kaz	1k	1sb	1	0.69
	Toplam	5k 1e	4sb 1sf 1t	6	4.15

Tablo 7 incelendiğinde, “Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 6 katılımcı (%4.15) ile 5 metafor (*Arı*, *Eşeğe binmek*, *İşçi arı*, *Karınca* ve *Yolunmuş kaz*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 5 kadın katılımcı ve 4 katılımcıyla Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğretmen adayları olurken en sık vurgulanan metafora bakıldığında ise *Karınca* (f:2) olduğu görülmektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen işçi arıya benzer; çünkü kraliçe arı, işçi arıyı istediği şekilde kullanıp işine yaramadığında kovandan atabiliyor.” (Kadın, Sınıf Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen karıncaya benzer; çünkü çok çalışır ancak emeklerinin karşılığını yeterince alamaz.” (Erkek, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen yolunmuş kaza benzer; çünkü bütün bilgi birikimini aktarıırken ay sonunda karın tokluğuna çalışmıştır. Kendini; zamanının karşılığını alamamış, sürekli karşı tarafın

beklentisine yetişmek zorunda bırakılmış ve meslektен soğumuş bir halde bulur.” (Kadın, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 8

Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algularının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
6	Asgari ücret	2k	1sb 1t	2	1.39
61	Para	1e	1m	1	0.69
68	Sahte altın	1k	1t	1	0.69
Toplam		3k 1e	1m 1sb 2t	4	2.77

Tablo 8 incelendiğinde, “Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 4 katılımcı (%2.77) ile 3 metafor (*Asgari ücret*, *Para* ve *Sahte altın*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 3 kadın katılımcı ve 2 katılımcıyla Türkçe Öğretmenliği öğretmen adayları olurken en sık vurgulanan metafora bakıldığında ise *Asgari ücret* (f:2) olduğu görülmektedir. Kategoriyeye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen asgari ücrete benzer; çünkü kendisini hep yetersiz hisseder. Öğretmen statüsünü bu şekilde adlandırmak doğru değildir. (Kadın, Türkçe Öğretmenliği)

“Ücretli öğretmen sahte altına benzer; çünkü gerçeği varken yalnızca ucuza mal etmek için yapılan ve sonucu asla gerçeğinkine gibi değerli olamayacak bir uygulamadır.” (Kadın, Türkçe Öğretmenliği)

Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 9

Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algularının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
3	Alet çantası	1e	1sb	1	0.69
7	Askı	1k	1fb	1	0.69
11	Bitmekte olan ampul	1k	1sb	1	0.69
14	Buzdolabı	1k	1sb	1	0.69
15	Cep	1k	1sb	1	0.69
20	Değersiz metal	1k	1fb	1	0.69
21	Dış kapının mandalı	1k	1sb	1	0.69
22	Duvar	1k	1sb	1	0.69
42	Kalem	1k	1sb	1	0.69

49	Kitap ayracı	1k	1sb	1	0.69
52	Kukla	1k	1sb	1	0.69
53	Kumbara	1e	1sf	1	0.69
63	Paspas	1k	1o	1	0.69
64	Poşet	1e	1sb	1	0.69
70	Saksı	1k	1sb	1	0.69
78	Süs çiçeği	1k	1fb	1	0.69
82	Tek kullanımlık akbil	1k	1m	1	0.69
83	Telefon	1e	1sb	1	0.69
86	Ucuz eşya	1k	1sf	1	0.69
88	Yanlış konulmuş puzzle parçası	1k	1m	1	0.69
89	Yapboz parçası	1k	1sb	1	0.69
92	Yedek maske	1k	1sb	1	0.69
Toplam		18k 4e	3fb 2m 1o 14sb 2sf	22	15.18

Tablo 9 incelendiğinde, “Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 22 katılımcı (%15.18) ile 22 metafor (*Alet çantası, Askı, Bitmekte olan ampul, Buzdolabı, Cep, Değersiz metal, Dış kapının mandalı, Duvar, Kalem, Kitap ayracı, Kukla, Kumbara, Paspas, Poşet, Saksı, Süs çiçeği, Tek kullanımlık akbil, Telefon, Ucuz eşya, Yanlış konulmuş puzzle parçası, Yapboz parçası ve Yedek maske*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 18 kadın katılımcı ve 14 katılımcıyla Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğretmen adayları olurken vurgulanan metaforlar ise eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen alet çantasına benzer; çünkü sadece ihtiyaç duyulduğunda kullanılır.” (Erkek, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen değersiz metala benzer; çünkü öğretmenlik mesleğini değersizleştirir.” (Kadın, Fen Bilgisi Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen yanlış konulmuş puzzle parçasına benzer; çünkü oraya yerleşmiştir ama resmin/fotoğrafın bütünlüğünü bozar. Geçicidir, zamanı ilerletmek içindir.” (Kadın, İlköğretim Matematik Öğretmen Adayı)

Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 10

Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algularının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
73	Sığınak	1k	1m	1	0.69
84	Temelsiz bina	1k	1sb	1	0.69
85	Tünelde bulunamayan çıkış	1k	1sf	1	0.69
Toplam		3k	1m 1sb 1sf	3	2.07

Tablo 10 incelendiğinde, “Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 3 katılımcı (%2.07) ile 3 metafor (*Sığınak, Temelsiz bina ve Tünelde bulunamayan çıkış*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 3 kadın katılımcı ve 1’er katılımcıyla İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğretmen adayları eşit dağılıma sahipken vurgulanan metaforlar ise aynı ölçüde eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen sığınağa benzer; çünkü alanında iş bulamayanlar, gelecek nesilleri yetiştirmek için yeterliliğini düşünmeden çalışmaya başlar. (Kadın, İlköğretim Matematik Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen temelsiz binaya benzer; çünkü kadro temeldir.” (Kadın, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen tünelde bulunamayan çıkışa benzer; çünkü çıkışı bulmak için verdiği emeğin karşılığını alamaz.” (Kadın, Sınıf Öğretmen Adayı)

Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 11

Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algılarının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
4	Amele	1k 2e	1m 2o	3	2.08
9	Bakıcı	1e	1sf	1	0.69
10	Beden işçisi	1k	1m	1	0.69
17	Çiftçi	1k	1sb	1	0.69
27	Ev hanımı	1k	1m	1	0.69
28	Fabrika işçisi	1k	1t	1	0.69
31	Gündelik işçi	3k	1fb 2o	3	2.08
33	Hamal	1e	1sb	1	0.69
35	Hizmetçi	1k	1o	1	0.69
37	İnşaat işçisi	1e	1o	1	0.69
38	İşçi	6k 3e	2fb 2m 2sb 2sf 1t	9	6.25
40	İşini bilmeyen kasap	1k	1o	1	0.69
55	Mevsimlik işçi	4k 1e	1fb 1m 2o 1sb	5	3.47
57	Ortacı tekstil elemanı	1k	1sf	1	0.69
62	Paralı asker	1k 1e	1m 1t	2	1.39
69	Sahte doktor	1k	1o	1	0.69
72	Seyyar satıcı	1e	1sb	1	0.69
74	Sıradan bir çalışan	2k	1o 1sf	2	1.39
75	Sıradan bir iş	1e	1fb	1	0.69
77	Stajyer	1k	1t	1	0.69
80	Taşeron işçi	1e 2k	1m 1o 1sb	3	2.08
90	Yardımcı	1k	1m	1	0.69

93	Yedek oyuncu	2k	1fb 1sb	2	1.39
	Toplam	31k 13e	6fb 9m 13o 8sb 5sf 4t	44	30.48

Tablo 11 incelendiğinde, “Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 44 katılımcı (%30.48) ile 23 metafor (*Amele, Bakıcı, Beden işçisi, Çiftçi, Ev hanımı, Fabrika işçisi, Gündelik işçi, Hamal, Hizmetçi, İnşaat işçisi, İşçi, İşini bilmeyen kasap, Mevsimlik işçi, Ortacı tekstil elemanı, Paralı asker, Sahte doktor, Seyyar satıcı, Sıradan bir çalışan, Sıradan bir iş, Stajyer, Taşeron işçi, Yardımcı ve Yedek oyuncu*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 31 kadın katılımcı ve 13 katılımcıyla Okul Öncesi Öğretmenliği öğretmen adayları olurken en sık vurgulanan metaforlara bakıldığında ise *İşçi* (9), *Mevsimlik işçi* (5), *Amele* (3), *Fabrika işçisi* (3), *Taşeron işçi* (3), *Paralı asker* (2), *Sıradan bir çalışan* (2) ve *Yedek oyuncu* (2) olduğu görülmektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen ameleye benzer; çünkü istenildiği gibi çalıştırılıp az miktar para verilir. Bir de üstüne öğretmen açığı olmadığı söylenir. (Kadın, Okul Öncesi Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen bakıcıya benzer; çünkü vereceği hizmet ancak aldığı ücret kadardır. Sadece öğrencileri dizginlemek için o sınıfa konulmuş birinden öteye geçemez. Günlük hayatında mutlu olmayan birinin işini de doğru düzgün yapması beklenemez.” (Erkek, Sınıf Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen sahte doktora benzer; çünkü bilmediği işi yapmaya çalışmakta ve yanlış ameliyat yapar gibi çocuklara zarar vermektedir.” (Kadın, Okul Öncesi Öğretmen Adayı)

Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 12

Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algılarının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
43	Kanayan yara	1e	1o	1	0.69
46	Kendi ayağına sıkamak	1k	1sf	1	0.69
81	Tek ayak üstünde durmak	1k	1o	1	0.69
95	Zor durumda kalan insan	1k	1t	1	0.69
	Toplam	3k 1e	2o 1sf 1t	4	2.76

Tablo 12 incelendiğinde, “Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 4 katılımcı (%2.76) ile 4 metafor (*Kanayan yara, Kendi ayağına sıkamak, Tek ayak üstünde durmak ve Zor durumda kalan insan*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 3 kadın katılımcı ve 2 katılımcıyla Okul Öncesi Öğretmenliği öğretmen adayları olurken vurgulanan metaforlar ise eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen kendi ayağına sıkmaya benzer; çünkü vasıfsız elemanların ve farklı meslek gruplarının gerekli bilgi ve beceriye sahip olmayıp eğitimi kalitesizleştirilmesi kaçınılmazdır. Az

bir ücrete kadrolu öğretmen almayarak ücreti sakınıp nesilleri tehlikeye atmanın uygun olmadığını düşünüyorum.” (Kadın, Sınıf Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen tek ayak üstünde durmaya benzer; çünkü yeri sağlam değildir.” (Kadın, Okul Öncesi Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen zor durumda kalan bir insana benzer; çünkü elinde başka bir seçenek kalmamıştır.” (Kadın, Türkçe Öğretmen Adayı)

Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı

Tablo 13

Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı Kategorisine İlişkin Metaforik Algılarının Dağılımı

Metafor Kodu	Metafor Adı	Cinsiyet	Bölüm	Metaforu Temsil Eden Öğretmen Adayları	
				f	%
36	Hizmetli cariyeye	1k	1sb	1	0.69
47	Kendini tamamlayamamış birey	1e	1t	1	0.69
51	Köle	15k 5e	2fb 1o 4m 3sb 7sf 3t	20	13.89
	Toplam	16k 6e	2fb 1o 4m 4sb 7sf 4t	22	15.27

Tablo 13 incelendiğinde, “Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisini 22 katılımcı (%15.27) ile 3 metafor (*Hizmetli cariyeye*, *Kendini tamamlayamamış birey* ve *Köle*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en çok katılım gösteren, 16 kadın katılımcı ve 7 katılımcıyla Sınıf Öğretmenliği öğretmen adayları olurken en sık vurgulanan metafora bakıldığında ise *Köle* (f:20) olduğu görülmektedir. Kategoriye ilişkin metafor örneklerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

“Ücretli öğretmen haremdeki hizmetli cariyelere benzer; çünkü işini sürekli ve eksiksiz yaptığı halde karın tokluğuna çalışır, kendine ayıracak bir vakti de olamaz.” (Kadın, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı)

“Ücretli öğretmen köleye benzer; çünkü asgari ücretle çalışırlar ama bu asgari ücretle çalışmak için de 16 yılını verir ve sayısız sınava girip hayatlarını heba ederler.” (Erkek, Türkçe Öğretmen Adayı)

Öğretmen Adaylarının Ücretli Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 14

Kadın ve Erkek Öğretmen Adaylarının Ücretli Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler/Cinsiyet	Kadın Öğretmen Adayı		Erkek Öğretmen Adayı		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1. Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	8	7.48	2	5,41	10	6.94
2. Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	8	7.48	3	8,11	11	7.64
3. Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	6	5.61	2	5,41	8	5.56
4. Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	5	4.67	2	5,41	7	4.86
5. Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	1	0.93	2	5,41	3	2.08
6. Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	5	4.67	1	2.70	6	4.17
7. Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	3	2.80	1	2.70	4	2.78
8. Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	18	16.82	4	10.81	22	15.28
9. Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	3	2.80	-	-	3	2.08
10. Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	31	28.97	13	35.14	44	30.56
11. Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	3	2.80	1	2.70	4	2.78
12. Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	16	14.95	6	16.22	22	15.28
Toplam	107	100	37	100	144	100

Tablo 14 incelendiğinde, kadın ve erkek öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarının kategorilere göre dağılımına yer verilmiştir. “Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisi hariç diğer kategorilerde kadın öğretmen adaylarının katılımının yüksek olduğu görülmektedir.

Kadın ve erkek öğretmen adayları arasındaki oransal olarak kategorik dağılımlara bakıldığında, genel anlamda paralellik söz konusu olduğunu söyleyebiliriz. Bu kategoriler içerisinde kadın ve erkek öğretmen adayları arasındaki aralığın en fazla olduğu kategori, “Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” (Kadın: %0.93-Erkek: %5.41) olduğu saptanmıştır. Kadın ve erkek öğretmen adaylarının kendi içerisindeki kategorik dağılımları incelendiğinde ise hem kadın (%28.97) hem de erkek (%35.14) öğretmen adaylarının “Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisine daha çok katılım sağladıkları görülürken erkek öğretmen adaylarının “Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı” kategorisine hiç katılım göstermemeleri dikkat çekmektedir.

Öğretmen Adaylarının Ücretli Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Bölüm Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 15

Farklı Bölümlerdeki Öğretmen Adaylarının Ücretli Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler/Bölümler	Fen Bilgisi Öğrt.		İlköğretim Matematik Öğrt.		Okul Öncesi Öğrt.		Sınıf Öğrt.		Sosyal Bilgiler Öğrt.		Türkçe Öğrt.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	1	6.67	1	4.55	1	4.55	1	4.76	1	2.22	5	25.00	10	6.94
2. Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	-	-	1	4.55	-	-	1	4.76	9	20.00	-	-	11	7.64
3. Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	2	13.33	-	-	4	18.18	1	4.76	1	2.22	-	-	8	5.56
4. Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	1	6.67	2	9.09	-	-	1	4.76	1	2.22	2	10.00	7	4.86
5. Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	-	-	1	4.55	-	-	-	-	1	2.22	1	5.00	3	2.08
6. Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	-	-	-	-	-	-	1	4.76	4	8.89	1	5.00	6	4.17
7. Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	-	-	1	4.55	-	-	-	-	1	2.22	2	10.00	4	2.78
8. Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	3	20.00	2	9.09	1	4.55	2	9.52	14	31.11	-	-	22	15.28
9. Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	-	-	1	4.55	-	-	1	4.76	1	2.22	-	-	3	2.08
10. Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	6	40.00	9	40.91	13	59.09	5	23.81	8	17.78	4	20.00	44	30.56
11. Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	-	-	-	-	2	9.09	1	4.76	-	-	1	5.00	4	2.78
12. Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı	2	13.33	4	18.18	1	4.55	7	33.33	4	8.89	4	20.00	22	15.28
Toplam	15	100	22	100	21	100	21	100	45	100	20	100	144	100

Tablo 15 incelendiğinde farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarının kategorilere göre dağılımına yer verilmiştir. *Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (9), *Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (4) ve *Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (14) kategorilerine Sosyal Bilgiler Öğretmenliği; *Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (4), *Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (13) ve *Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (2) kategorilerine Okul Öncesi Öğretmenliği; *Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (5) ve *Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (2) kategorilerine Türkçe Öğretmenliği; *Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (7) kategorisine ise Sınıf Öğretmenliği öğretmen adaylarının en çok katılım sağladıkları görülmektedir. *Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* kategorisine İlköğretim Matematik Öğretmenliği (2) ve Türkçe Öğretmenliği (2); *Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* kategorisine İlköğretim Matematik Öğretmenliği (1), Sosyal Bilgiler Öğretmenliği (1) ve Türkçe Öğretmenliği (1); *Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* kategorisine İlköğretim Matematik Öğretmenliği (1), Sınıf Öğretmenliği (1) ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği (1) öğretmen adayları eşit katılım göstermiştir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırmada, öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmadaki 107 kadın ve 37 erkekten oluşan 144 öğretmen adayının metaforik çağrışımlarından elde edilen veriler incelendiğinde, 95 metafora ulaşılmıştır. Daha sonra bu metaforlar, ortak özelliklerine göre sınıflandırılarak 12 farklı kategoride ele alınmıştır.

Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 10 katılımcı (%6.93) ile 6 metafor (*Emek hırsızlığı*, *Eşitsizlik*, *Haksızlık*, *Hırsız*, *Kapitalizm* ve *Sömürgecilik*) temsil etmektedir. Kategori altında sıklıkla vurgulanan metaforlara bakıldığında, *Emek hırsızlığı* (f:3), *Haksızlık* (f:2) ve *Sömürgecilik* (f:2) metaforlarının öne çıktığı görülmektedir. Bu metaforların vurgulanmasında iki farklı neden göze çarpmaktadır. Bunlardan birincisi, kadrolu veya sözleşmeli öğretmenlere nazaran ücretli öğretmenlerin çalışma şartları ve gelir düzeyindeki dengesizlikten kaynaklanan mağduriyet algısıdır. İkincisi ise ücretli öğretmenlerin, kadrolu veya sözleşmeli öğretmenlerin atanmasının önündeki engellerden biri olarak görülmesinden kaynaklanan mağduriyet algısı olarak düşünülebilir. Epçaçan (2016)'ın çalışmasındaki *Hırsızlık* (f:14) ve *Sömürgecilik* (f:1) ile Gözler ve Konca (2021)'nin çalışmasındaki *Sömürge devlet* (f:1) metaforları elde edilerek benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Yine, Ayna ve Deniz (2022) tarafından yapılan çalışmada da *Emek hırsızlığı* (f:5), *Haksızlık* (f:6) metaforlarına değinilmiş; ücretli öğretmenlerin aynı işi yaptıkları kadrolu öğretmenlere göre ücret adaletsizliğine uğradıkları ve özlük haklarında da ciddi adaletsizliklerin olduğu sonucu belirtilmiştir.

Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 11 katılımcı (%7.61) ile 9 metafor (*Ağaç*, *Çiçek*, *Çorak arazi*, *Dalsız çiçek*, *Gül*, *Köksüz ağaç*, *Meyvesiz ağaç*, *Papatya* ve *Rüzgar*) temsil etmektedir. Bu kategori altında en sık vurgulanan metaforlara bakıldığında ise *Ağaç* (f:2) ve *Meyvesiz ağaç* (f:2) olduğu görülmektedir. *Meyvesiz ağaç* metaforunda olduğu gibi *Ağaç* metaforuna yönelik de olumsuz görüşler dikkat çekmektedir. Böyle bir söylemin öne çıkmasındaki en önemli neden, ücretli öğretmenlerin

mevcut konularından ileriye gidememeleri ve vermiş oldukları emeklerinin sonuçlarını yeterince alamamaları olabilir. Gözler ve Konca (2021)'nin çalışmasındaki *Çorak toprakta tarım* (f:2) ile Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmasındaki *Çiçek* (f:1) metaforları da kategoride elde edilen metaforlarla paralellik göstermektedir.

Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 8 katılımcı (%5.52) ile 8 metafor (*Boşluk, Engel, Kısa süreli çözüm, Osmanlı ıslahatları, Saçmalık, Sağ kulağı sol elle tutmak, Saygının yitirilmesi ve Umutsuz vaka*) temsil etmektedir. Kategori altında vurgulanan metaforlar, eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Vurgulanan bu metaforlarda, genel anlamda olumsuzluğun söz konusu olduğu görülmektedir. Ücretli öğretmenlerin maruz kaldıkları olumsuz durumların, bu kategori altındaki olumsuz metaforların oluşmasına neden olduğu söylenebilir. Epçaçan (2016)'ın çalışmasında da *Saçmalık* (f:28) ve *Engel* (f:13) metaforları elde edilmiştir. Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmasında ise *Çaresizlik* (f:2), *Engel* (f:1) ve *Geçici* (f:1) metaforları türetilerek ücretli öğretmenliğin mesleki olarak bir güvencesinin olmadığı, her an işlerinin sona erebileceği, sosyal güvencelerinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 7 katılımcı (%4.84) ile 6 metafor (*Atanmamış öğretmen, Burslu öğrenci, Geçici öğretmen, Kadrolu öğretmen, Öğrenci ve Yarım öğretmen*) temsil etmektedir. Kategori altında en sık vurgulanan metafora bakıldığında ise *Öğrenci* (f:2) olduğu görülmektedir. Bu metaforun frekansının yüksek çıkmasının nedeni, ücretli öğretmenlerin de tıpkı öğrenciler gibi ekonomik gelirinin ve statüsünün düşük olması olabilir. Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmasında da *Gönüllü öğretmen* (f:1) metaforu elde edilmiş; ücretli öğretmenlik sisteminde çalışan öğretmenlerin emeğinin karşılığının tam olarak verilmediği, mücadelelerine rağmen emeklerinin sömürüldüğü sonucu ortaya çıkmıştır. Polat (2013), istihdam farkından meydana gelen sorundan dolayı ücretli öğretmenlerin büyük çoğunluğunun “öğretmen olarak kabul edilmeme” ile karşı karşıya kaldıklarına dikkat çekmektedir. Doğan vd. (2013) ise öğrencilerin dahi ücretli öğretmenleri “gerçek öğretmen” olarak görmediklerini vurgulamış; kadrolu öğretmenler ile ücretli öğretmenler arasındaki iletişimsizlik ve paylaşımsızlıktan dolayı sağlıklı bir okul iklimi oluşturulamadığını dile getirmişlerdir.

Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 3 katılımcı (%2.07) ile 3 metafor (*Ağrı kesici, Küçük elma ve Tadımlık çerez*) temsil etmektedir. Kategori altında vurgulanan metaforlar ise eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Vurgulanan bu metaforlarda özellikle geçicilik ve yetersizlik göze çarpmaktadır. Ücretli öğretmenlik uygulamasının geçici olması ve ücretli öğretmenlerin yeterli donanımına sahip olamamaları, böyle bir sonucun çıkmasının nedeni olarak düşünülebilir. Gözler ve Konca'nın çalışmasındaki *Ağrı kesici ile tedavi* (f:3) ile Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmasındaki *Aspirin* (f:1) metaforları da bu sonucu desteklemektedir. Turan ve Bozkurt (2010) ile Polat (2013) da ücretli öğretmenlerin okul kültürüne adapte olamadığı ve geçici oldukları için okulu sahiplenmedikleri sonucuna dikkat çekmişlerdir. Mete (2019) ise çalışmasında, ücretli öğretmenlerin okula uyum sağlamasının önündeki büyük engellerden birinin sık görev değişiklikleri olduğu ve bunun da mesleki gelişimlerini olumsuz etkilediğini vurgulamıştır.

Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 6 katılımcı (%4.15) ile 5 metafor (*Arı, Eşeğe binmek, İşçi arı, Karınca ve Yolunmuş kaz*) temsil etmektedir. Kategori altında en sık vurgulanan metafora bakıldığında ise *Karınca* (f:2) olduğu

görülmektedir. Karıncaların tüm zorluklara rağmen bitmek bilmeyen çalışkanlıkları ile ücretli öğretmenlerin sahip oldukları zor şartlara karşın öğretmenlik mesleğini icra etmeleri arasındaki kader ortaklığı, metaforun frekansının yüksek çıkmasındaki nedenlerin başında değerlendirilebilir. Epçaçan (2016)'ın çalışmasında da *Eşeklik* (f:3) metaforu yer almıştır. Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmasında ise *Arı* (f:1) ve *Karınca* (f:1) metaforlarına değinilerek ücretli öğretmenliğin hem çalışan hem de işveren tarafından ihtiyaç dahilinde tercih edildiği, ücretli öğretmenlerin bu işi mecburiyetten yaptıkları ve bu işe mecbur oldukları için de daha fazla çalışmak zorunda kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 4 katılımcı (%2.77) ile 3 metafor (*Asgari ücret, Para ve Sahte altın*) temsil etmektedir. Bu kategoride en sık vurgulanan metafora bakıldığında ise *Asgari ücret* (f:2) olduğu görülmektedir. Bu metaforun frekansının yüksek çıkmasında, ücretli öğretmenlerin maaşlarını asgari ücret olarak almaları ve asgari ücretin yetersizliği ile ücretli öğretmenlik uygulamasındaki yetersizliklerin bağdaştırılması gibi nedenler görülebilir. Bayram (2009) ile Mete (2019) de çalışmalarının sonuçlarında ücretli öğretmenlerin; yaptıkları işin karşılığını alamadıklarını, ücretlendirmelerde hakkaniyetli olunmadığını ve kadrolu öğretmenlerle aynı işi yapmalarına rağmen daha az ücret almalarının haksızlık olduğunu vurguladıklarını ifade etmişlerdir.

Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 22 katılımcı (%15.18) ile 22 metafor (*Alet çantası, Askı, Bitmekte olan ampul, Buzdolabı, Cep, Değersiz metal, Dış kapının mandalı, Duvar, Kalem, Kitap ayracı, Kukla, Kumbara, Paspas, Poşet, Saksı, Süs çiçeği, Tek kullanımlık akbil, Telefon, Ucuz eşya, Yanlış konulmuş puzzle parçası, Yapboz parçası ve Yedek maske*) temsil etmektedir. Bu kategoride vurgulanan metaforlar ise eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Metaforlarda genel olarak bir amaca hizmet eden, değersiz ve işlevi düşük materyaller dikkat çekmektedir. Bu metaforların oluşmasında, bulgulardaki materyallerin işlevselliğiyle ücretli öğretmenlik uygulamasının işlevselliği arasında ilişki kurulmasının büyük payı olduğu düşünülebilir. Epçaçan (2016)'ın çalışmasındaki *Dış kapı mandalı* (f:1) ile Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmasındaki *Değersiz taş* (f:1) metaforları da kategoride yer alan metaforlarla benzerlik göstermektedir.

Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 3 katılımcı (%2.07) ile 3 metafor (*Sığınak, Temelsiz bina ve Tünelde bulunamayan çıkış*) temsil etmektedir. Bu kategori içinde vurgulanan metaforlar ise eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Metaforlarda, temelsizlik ve bilinmezlik göze çarpmaktadır. Ücretli öğretmenlik uygulamasının sağlam bir temele dayanmaması ve ücretli öğretmenlerin geleceklerindeki bilinmezlik gerçeği, bu metaforların oluşmasında en büyük etkenler arasında sayılabilir. Gözler ve Konca (2021)'in çalışmasında da *Temelsiz bina* (f:2) metaforu elde edilmiştir.

Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 44 katılımcı (%30.48) ile 23 metafor (*Amele, Bakıcı, Beden işçisi, Çiftçi, Ev hanımı, Fabrika işçisi, Gündelik işçi, Hamal, Hizmetçi, İnşaat işçisi, İşçi, İşini bilmeyen kasap, Mevsimlik işçi, Ortacı tekstil elemanı, Paralı asker, Sahte doktor, Seyyar satıcı, Sıradan bir çalışan, Sıradan bir iş, Stajyer, Taşeron işçi, Yardımcı ve Yedek oyuncu*) temsil etmektedir. Bu kategoride en sık vurgulanan metaforlar ise *İşçi* (9), *Mevsimlik işçi* (5), *Amele* (3), *Fabrika işçisi* (3), *Taşeron işçi* (3), *Paralı asker* (2), *Sıradan bir çalışan* (2) ve *Yedek oyuncu* (2) olduğu görülmektedir. Mesleki simgelerin yer aldığı metaforlardaki ortak noktanın; geçici, çalışma şartları ağır ve düşük ücret karşılığı yapılan meslek grupları olduğu söylenebilir. Bu meslek gruplarının çalışma şartları ile

ücretli öğretmenlerin çalışma şartları arasındaki benzerlikler, bu metaforların öne çıkmasının nedeni olabilir. Nitekim, Epçaçan (2016)'ın çalışmasında *Hamallık* (f:15) ve *İşçilik/İnşaat işçisi* (f:7) metaforları; Gözler ve Konca (2021)'nin çalışmasında *Amelelik* (f:2), *Yedek oyuncu* (f:1) ve *Kast siteminde işçi* (f:2) metaforları ve Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmasında ise *Mevsimlik işçi* (f:11), *Amelelik* (f:4), *Hamallık* (f:2), *Fabrika işçisi* (f:1) ve *Taşeron işçi* (f:1) metaforları türetilerek benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 4 katılımcı (%2.76) ile 4 metafor (*Kanayan yara*, *Kendi ayağına sıkılmak*, *Tek ayak üstünde durmak* ve *Zor durumda kalan insan*) temsil etmektedir. Bu kategori kapsamında vurgulanan metaforlar ise eşit dağılım (f:1) göstermektedir. Öğretmen adayları, ilgili metaforlarda ücretli öğretmenlerin eğitim sistemindeki risklerinden söz etmektedirler. Bu metaforların oluşmasında özellikle formasyonsuz ve alan uzmanı olmayan ücretli öğretmenlerin eğitim sisteminde önemli bir risk grubunu oluşturduklarına ilişkin düşüncelerin etkili olduğu söylenilebilir. Gözler ve Konca (2021)'nin çalışmasındaki *Kapanmayan yara* (f:1) ile Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmasında *Yara* (f:1) metaforları da kategoride elde edilen metaforlarla benzerlik göstermektedir. Ayrıca Bayram (2009), ücretli öğretmenlerin yaşamış oldukları kaygıdan dolayı verimlilik ve konsantrasyon eksikliğiyle karşı karşıya kaldıklarını vurgularken Turan ve Bozkurt (2010) da ücretli öğretmenlik uygulamasının verimli bir öğretim sürecinin sağlanmasını aksattıkları ve bundan dolayı öğrenci velilerinin ücretli öğretmenlik uygulamasına olumsuz baktıkları sonucuna varmışlardır.

Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisi incelendiğinde bu kategoriye, 22 katılımcı (%15.27) ile 3 metafor (*Hizmetli cariye*, *Kendini tamamlamamış birey* ve *Köle*) temsil etmektedir. Bu kategori kapsamında ve araştırmadaki diğer tüm metaforlar içerisinde en sık vurgulanan metafor, *Köle* (f:20)'dir. Köleler; elinden özgürlükleri alınmış, efendisinin hizmetinde karın tokluğuna çalışan kimseler olarak bilinmektedir. Ücretli öğretmenlerin çalışma ve hayat şartlarındaki zorluklar, bu metaforik çağrışımın ön plana çıkmasındaki başlıca etken olarak görülebilir. Epçaçan (2016) ile Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmalarında da en sık vurgulanan metaforun Kölelik (f:29/f:17) olduğu tespit edilmiştir. Bu yönüyle de incelendiğinde, söz konusu çalışmalarla benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Kadın ve erkek öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarının kategorilere göre dağılımı incelendiğinde de *Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* kategorisi hariç diğer kategorilerde kadın öğretmen adaylarının katılımının yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonucun çıkmasında, araştırmaya katılım sağlayan kadın (107) ve erkek (37) öğretmen adayları arasındaki sayı farkı da göz ardı edilmemelidir.

Kategorilerdeki kadın ve erkek öğretmen adayları arasındaki oransal dağılımlara bakıldığında, genel anlamda paralellik söz konusu olduğunu söyleyebiliriz. Bu kategoriler içerisinde kadın ve erkek öğretmen adayları arasındaki aralığın en fazla olduğu kategori, *Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (Kadın: %0.93-Erkek: %5.41) olduğu saptanmıştır. Kadın ve erkek öğretmen adaylarının ayrı ayrı oransal dağılımları incelendiğinde ise hem kadın (%28.97) hem de erkek (%35.14) öğretmen adaylarının kategoriler içerisinde *Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* kategorisine en çok katılım sağladıkları görülmektedir. Erkek öğretmen adaylarının *Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* kategorisine hiç katılım göstermemeleri de dikkat çekicidir. Kadın ve erkek öğretmen adaylarının her ikisinde de *Meslek*

Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisinin diğerlerine oranla yüksek çıkmasındaki en önemli etkenin, ücretli öğretmenliğin bir meslek olarak düşünülmesi ve katılımcıların imgelemlerinde de başka bir meslekle ilişkilendirmesinin etkili olduğu düşünülebilir.

Farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarının kategorilere göre dağılımı incelendiğinde, *Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (9), *Hayvan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (4) ve *Materyal Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (14) kategorilerine Sosyal Bilgiler Öğretmenliği; *Durumsal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (4), *Meslek Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (13) ve *Risk Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (2) kategorilerine Okul Öncesi Öğretmenliği; *Adalet Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (5) ve *Maddiyat Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (2) kategorilerine Türkçe Öğretmenliği; *Toplumsal Sınıf ve İnsan Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (7) kategorisine ise Sınıf Öğretmenliği öğretmen adaylarının daha fazla katılım sağladıkları görülmektedir.

Eğitim Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı kategorisine İlköğretim Matematik Öğretmenliği (2) ve Türkçe Öğretmenliği (2); *Gıda Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* kategorisine İlköğretim Matematik Öğretmenliği (1), Sosyal Bilgiler Öğretmenliği (1) ve Türkçe Öğretmenliği (1); *Mekansal Algı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* kategorisine İlköğretim Matematik Öğretmenliği (1), Sınıf Öğretmenliği (1) ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği (1) öğretmen adayları eşit katılım göstermiştir.

Kategorilere göre çıkan sonuçlardan hareketle farklı bölümlerde öğrenim gören öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarının dağılımları arasında farklılıklar görülse de bu farklılığın, bölüm değişkeninden kaynaklandığını gösteren kayda değer bir durum görülmemektedir. Fakat Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının *Doğa Ögesi Algısı Olarak Ücretli Öğretmen Kavramı* (9) kategorisine, diğerlerine oranla daha fazla katılım göstermesinde, Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan coğrafya ve çevre eğitiminin etkisi olabilir.

Araştırma sonucunda 12 kategoride ele alınan metaforların, öğretmen adaylarının ücretli öğretmen kavramına ilişkin metaforik çağrışımlarını genel anlamda yansıttığı söylenebilir. Öğretmen adaylarında, araştırmada en çok vurgulanan *Köle* (f:20) metaforundan da anlaşılacağı üzere ücretli öğretmenlik uygulamasından duyulan memnuniyetsizlik ön plana çıkmaktadır. Epçaçan (2016) ile Ayna ve Deniz (2022)'in çalışmalarında da en sık vurgulanan metaforun *Kölelik* (f:29/f:17) olduğu tespit edilmiştir. Bayram (2009), ücretli öğretmenlerin istihdam biçimlerinden memnun olmadıkları ve bunun devam etmesini istemediklerini vurgularken Turan ve Bozkurt (2010) ile Öğülmüş vd. (2013), ücretli öğretmenlerin öğretim sürecinde yetersiz kaldıkları sonucuna ulaşmışlardır. Polat (2013), ücretli öğretmenlik uygulamasının öğretmenler arasında özlük hakları bakımından adaletsizliklere yol açtığını, eğitim ortamlarında yeni sorunlar doğurduğunu ve sorun yumağı haline gelmiş sisteme yeni sorunlar eklendiğini dile getirmiştir. Yılmaz (2018), iş güvencesinin olmamasının öğretmenler arasında adaletsizliğe neden olacağını belirtmiştir. Kanat (2018) ile Tunç ve Gülseven Taner (2020), toplumun eşit ve nitelikli bir eğitim hizmetini görme hakkının ücretli öğretmenlik uygulaması ile engellendiğine dikkat çekmişlerdir. Ayna ve Deniz (2022) ise ücretli öğretmenlerin; kısa sürede görevlerini bıraktığı, okulda idareyle kadrolu öğretmenlerle ve velilerle iletişim sorunu yaşadıkları, öğretmenlik mesleğinin itibarını ve niteliğini düşürdüğünü vurgulayarak ücretli öğretmenlik uygulamanın bir istihdam sorunu yarattığı ve bir an önce kaldırılması gerektiği sonucuna varmışlardır.

Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre şu öneriler geliştirilebilir:

- ✓ Araştırmada elde edilen veriler sonucunda öğretmen adaylarının, ücretli öğretmenlik uygulamasından memnun olmadıkları saptanmıştır. Uygulayıcılar tarafından bu konu üzerinde durularak gerekli düzenlemeler yapılabilir veya bu uygulama kaldırılabilir.
- ✓ Ücretli öğretmenlik uygulamasından dolayı eğitim-öğretim faaliyetleri noktasında herhangi bir aksama olmuşsa bu tespit edilip vakit geçmeden telafi niteliğinde gerekli adımlar atılabilir.
- ✓ Ücretli öğretmen kavramına ilişkin olgubilim (fenomoloji) modeli ile hazırlanan bu tür çalışmalar, farklı nitel modellerin yanı sıra, nicel ve karma yöntemde modeller kullanılarak da yapılabilir.
- ✓ Araştırmada, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi, İlköğretim Matematik, Okul Öncesi, Sınıf, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenliği programlarında öğrenim gören 4. Sınıf öğretmen adayları çalışma grubu olarak ele alınmıştır. Benzer bir şekilde farklı üniversitelerde veya bölümlerde de çalışmalar yapılabilir.

Etik Kurul İzin Bilgisi: Bu araştırma, İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 12/05/22 tarihli 2022/10-14 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi: Bu çalışmada çıkar çatışması yoktur ve finansman desteği alınmamıştır.

Yazar Katkısı: Yazarlar makaleye eşit katkı sağlamış olduklarını beyan ederler.

Kaynakça

- Alver, V. (2017). *Ücretli öğretmenlerin ahs ve matematiksel programlama modeli ile ilk ve ortaöğretim okullarına atama probleminin çözümü: Kırıkkale'de bir uygulama*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Kırıkkale Üniversitesi.
- Arslan, M. M., & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim*, 35(171), 100-108. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/171/171/8.pdf
- Ayna, Y. & Deniz, L (2022). Ücretli öğretmenlik: Bir metafor çalışması. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 53-71. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/neueefd/issue/70889/1117676>
- Bayram, G. (2009). *Öğretmenlerin istihdam biçimi farklılıkları ve yarattığı sorunlar: Ankara'da çalışan sözleşmeli ve ücretli öğretmenlerin görüşlerine dayalı bir araştırma*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Ankara Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2021). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26110/275093>

- Çinkır, Ş. & Kurum, G. (2017). Atanmak ya da atanamamak: Ücretli öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(3), 9-35. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/enad/issue/32382/359515>
- Dali, N. (2017). *Eğitimde yeni istihdam politikaları ve esnek çalışma ilişkileri: Eskişehir'de ücretli öğretmenler üzerine bir saha araştırması*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Anadolu Üniversitesi.
- De Guerrero, M. C. & Villamil, O. S. (2002). Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning. *Language Teaching Research*, 6(2), 95-120. <https://doi.org/10.1191/1362168802lr101oa>
- Doğan, S., Demir, S. B. & Turan, N. (2013). Ücretli öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(12), 371-390. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5850>
- Emirgazi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü (2021, 29 Ekim). Ders ücreti karşılığında (ücretli) öğretmen görevlendirme esasları. <https://emirgazi.meb.gov.tr/>
- Epçaçan, C. (2016). Öğretmen adaylarının KPSS ve öğretmenlik atamaları hakkındaki görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 11(3), 1065-1090. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9390>
- Gökşen, O. (2019). *Ücretli öğretmenlerin yaşadığı sorunlara ilişkin nitel bir araştırma*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi.
- Gözler, A. & Konca, A. S. (2021). Öğretmen adaylarının ücretli öğretmenliğe yönelik algılarının incelenmesi. *Ahi Bilge Eğitim Dergisi (ABED)*, 2(1), 56-67. <https://www.ahibilge.com/wp-content/uploads/2021/07/56-67.pdf>
- Güvercin, G. (2014). *Informal workplace practices and learning experiences of permanent and hourly - paid teachers: A comparative study*. [Yayımlanmamış doktora tezi], Boğaziçi Üniversitesi.
- Kanat, K. (2018). *Ücretli öğretmenlik uygulamasına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Maltepe Üniversitesi.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). Conceptual metaphor in everyday language. *The Journal of Philosophy*, 77(8), 453-486. <https://doi.org/10.2307/2025464>
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and images of classrooms. *Kappa Delta Pi Record*, 41(4), 172-175. <https://doi.org/10.1080/00228958.2005.10532066>
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (3. Baskı). Nobel Yayıncılık.
- Mete, Z. D. (2019). *Okul yöneticilerinin ve ücretli öğretmenlerin ücretli öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüşleri: Eyüp ilçesi örneği*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Bahçeşehir Üniversitesi.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1965). 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu.

- Öğülmüş, K. (2012). *Ücretli öğretmenlerin görevlerini yaparken karşılaştıkları sorunlar ve ücretli öğretmenlik uygulamasının okul yöneticilerince değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Öğülmüş, K., Yıldırım, N. & Aslan, G. (2013). Ücretli öğretmenlerin görevlerini yaparken karşılaştıkları sorunlar ve ücretli öğretmenlik uygulamasının okul yöneticilerince değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 12(4), 1086-1099. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ilkonline/issue/8583/106610>
- Palmquist, R. A. (2001). Cognitive style and users' metaphors for the web: An exploratory study. *The Journal of Academic Librarianship*, 27(1), 24-32. [https://doi.org/10.1016/S0099-1333\(00\)00205-6](https://doi.org/10.1016/S0099-1333(00)00205-6)
- Palmquist, R. A. & Kim, K. S. (2000). Cognitive style and on-line database search experience as predictors of Web search performance. *Journal Of The American Society For Information Science*, 51(6), 558-566. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1097-4571\(2000\)51:6<558::AID-ASI7>3.0.CO;2-9](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-4571(2000)51:6<558::AID-ASI7>3.0.CO;2-9)
- Polat, S. (2013). Ücretli öğretmenlik istihdamının yarattığı sorunlar üzerine nitel bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(28), 67-68. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/19401/206237>
- Saban, A., Koçbeker, B. N. & Saban, A. (2006). An investigation of the concept of teacher among prospective teachers through metaphor analysis. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 6(2), 509-522. <https://www.academia.edu/1356770/>
- Sarıbaş, M., Akça D. & Meydan, A. (2020). Ücretli öğretmenlerin mesleğe adanmışlıkları. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(2), 52-72. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eyyad/issue/59733/825763>
- Shuell, T. J. (1990). Teaching and learning as problem solving. *Theory Into Practice*, 29(2), 102-108. <http://www.jstor.org/stable/1476907>
- Şahin, F. (2013). *Özel eğitim okullarında çalışan kadrolu, emekli ücretli ve ücretli öğretmenlerin mesleki aidiyet duygularının değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Yeditepe Üniversitesi.
- TDK Sözlük (2022, 10 Ocak). Mecaz. <http://www.tdk.gov.tr>
- Tunç, B. & Gülseven Taner, S. (2020). Kamusal eğitim ve eğitim hakkı bağlamında ücretli öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi. *Journal of Advanced Education Studies*, 2(1), 22-44. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejaes/issue/54791/691444>
- Turan, M. & Bozkurt, E. (2010). Ücretli öğretmenlik sistemine ilişkin öğretmen görüşleri. *Education Sciences*, 5(4), 1543-1557. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/nwsaedu/issue/19822/212225>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2018). Ücretli öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(25), 102-116. <https://doi.org/10.29329/mjer.2018.153.6>

Yob, I. M. (2003). Thinking constructively with metaphors. *Studies In Philosophy And Education*, 22, 127-138. <https://doi.org/10.1023/A:1022289113443>

Extended Summary

Problem Statement

In the literature review performed in the light of all the information, we come across much research about the "paid teacher" (Bayram, 2009; Turan & Bozkurt, 2010; Öğülmüş, 2012; Şahin, 2013; Doğan et al., 2013; Polat, 2013; Öğülmüş et al., 2013; Güvercin, 2014; Epçaçan, 2016; Dali, 2017; Alver, 2017; Çınkır & Kurum, 2017; Kanat, 2018; Yılmaz, 2018; Gökşen, 2019; Mete, 2019; Tunç & Gülseven Taner, 2020; Sarıbaş et al., 2020). In addition, the teacher candidates of Gözler & Konca (2021), in recent years, studies on metaphorical perceptions that Ayna & Deniz (2022) consider paid teachers as a working group have also taken their place in the literature. In the literature, it is seen that the studies examining the metaphorical perceptions of the "paid teacher" phenomenon are not enough, and it is necessary to examine the relevant subject with a different and larger study group. This research sets out to contribute to the literature by examining, with a different and larger study group, what kind of imaginations the "paid teacher" phenomenon evokes in the mental world of 4th-grade teacher candidates on the eve of the teaching profession.

This study aimed to reveal the metaphorical perceptions of teacher candidates about the concept of a paid teacher. To determine the scope and limitations of the present research, the following sub-objectives were determined based on the general purpose:

- ✓ What are the metaphors of teacher candidates regarding the concept of "a paid teacher"?
- ✓ Under which categories can pre-service teachers' metaphors regarding the concept of "a paid teacher" be grouped?
- ✓ What is the relationship between the metaphors put forward by male and female teacher candidates regarding the concept of "a paid teacher" regarding categories and frequencies?
- ✓ What is the relationship between the metaphors put forward by the pre-service teachers in Science, Elementary Mathematics, Preschool, Classroom, Social Studies and Turkish Language Teaching programs regarding the concept of "a paid teacher" regarding categories and frequencies?

Method

The present study is qualitative research. The phenomenology model was used as the research model. A total of 144 pre-service teachers, 107 female and 37 male, among the 4th-grade teacher candidates in Science, Primary Education Mathematics, Preschool, Classroom, Social Studies and Turkish Language Teaching programs at İnönü University in the 2021-2022 academic year constituted the study group of this research. While determining the study group of this research, the criterion sampling method was used, given that apart from the paid teachers, it would be meaningful to examine what kind of imagery the "paid teacher" phenomenon evokes in

the mental world of the 4th-grade teacher candidates on the eve of the teaching profession. The pre-service teachers who participated in the study group of this research were randomly determined and a simple random sampling method was used. Research data were collected through a semi-structured open-ended interview form. After providing information about the metaphorical connotation to each participant, they were asked to create a metaphor for the concept of "a paid teacher." The teacher candidates participating in this research stated that "paid teacher.....similar; because....." were asked to complete the sentence. The content analysis (induction) technique was used in the research data analysis.

Findings

When the data obtained from the metaphorical connotations of 144 pre-service teachers, 107 girls and 37 boys, were analyzed, it was seen that 95 metaphors had been reached. These metaphors in the concrete and abstract content that were reached later were classified according to their common characteristics and classified into 12 different categories (*The Concept of a Paid Teacher as the Perception of Justice, The Concept of a Paid Teacher as the Perception of Nature, the Concept of a Paid Teacher as the Situational Perception, the Concept of a Paid Teacher as the Educational Perception, and the Food Perception, the Concept of a Paid Teacher as an Animal Perception, the Concept of a Paid Teacher as a Perception of Materiality, the Concept of a Paid Teacher as a Material Perception, the Concept of a Paid Teacher as a Spatial Perception, the Concept of a Paid Teacher as a Perception of Occupation, the Concept of a Paid Teacher as a Risk Perception, and Social Class and the Concept of a Paid Teacher as Human Perception*).

Discussion and Conclusion

As a result of this research, it can be said that the metaphors discussed in the 12 categories reflect the metaphorical connotations of teacher candidates regarding the concept of a paid teacher in general. As can be understood from the metaphor of the Slave (f:20), which is most emphasized in the present research, the teacher candidates' dissatisfaction with the paid teaching practice comes to the fore. In the studies of Epeçan (2016) and Ayna & Deniz (2022), the findings showed that the most frequently emphasized metaphor was Slavery (f:29/f:17). Bayram (2009) emphasizes that they are not satisfied with the employment of paid teachers. They do not want this to continue, while Turan & Bozkurt (2010) and Ögmüş et al. (2013) concluded that paid teachers are inadequate in the teaching process. Polat (2013) stated that paid teaching practice causes injustices among teachers regarding personal rights creates new problems in educational environments, and adds new problems to the system that has become a ball of problems. Yılmaz (2018) stated that the lack of job security would cause injustice among teachers. Kanat (2018) and Tunç & Gülseven Taner (2020) pointed out that the right of society to receive an equal and qualified education service is hindered by paid teaching practice. Ayna & Deniz (2022) stated that paid teachers, emphasizing that they left their jobs in a short time, they had communication problems with the administration, permanent teachers and parents at school and that it lowered the reputation and quality of the teaching profession, they concluded that the paid teaching practice led to an employment problem and should be abolished as soon as possible.